

IN EEN ECHT HISTORISCH KLOOSTER?

DE mensen uit de omgeving noemen ze de « Zusters van het kasteel », de moniale dominikanessen in het slotklooster (voormalige kartuizerij) op de St.-Jansberg te Zelem. Die benaming zou de indruk kunnen wekken dat het om een rijke, welstellende kloostergemeenschap gaat. Niets is minder waar, want de zusters denken er ernstig aan het klooster te verkopen en elders hun intrek te nemen.

« Op een oppervlakte van 3 ha 40 leven we met 27 zusters », vertelt ons de priorin van het klooster. « Deze voormalige kartuizerij met zijn 4 imposante vleugels is voor ons steeds te groot geweest. Bijna 2 vleugels staan leeg. We kunnen de enorme onderhouds- en herstellingskosten niet meer aan. Anderzijds is het zo dat zich steeds meer gasten aanbieden om hier enkele dagen rust en bezinning te vinden. Maar we kunnen de mensen eenvoudig niet op een fatsoenlijke manier onderbrengen, tenzij er dringend verbouwingen zouden geschieden, wat me technisch en vooral financieel onmogelijk lijkt. Wat blijft ons dan nog over dan het klooster te verkopen en naar een kleiner gebouw uit te zien? »

Op een zonnige najaarsdag wandelen we met de priorin door het kloosterpark. Het is hier rustig op de St.-Jansberg, waar geen geluid doordringt. Je merkt dat het deze

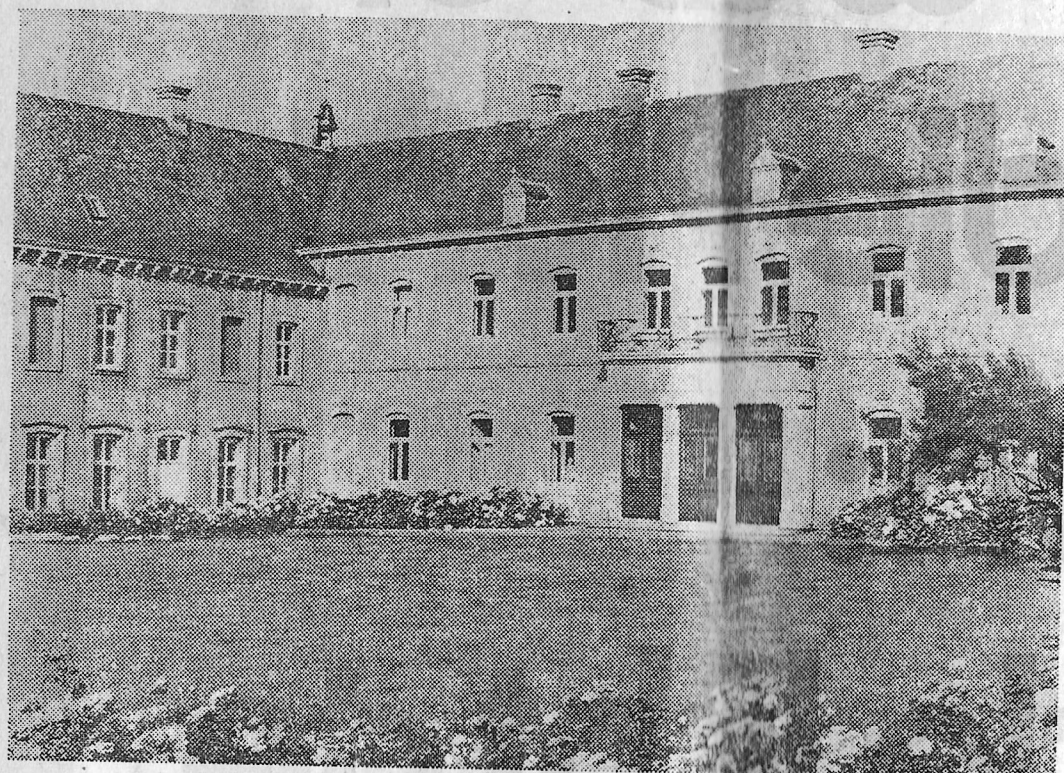
mensen hartpijn moet doen deze tot-bezinning-stemmende plek te verlaten.

Verval

Van in het midden van het park hebben we een mooi zicht op de westelijke gevel van het klooster. Het dak zou dringend moeten vernieuwd worden. Even verder wandelen we langs de kapel in het park. Muren beginnen af te schilferen, de prachtige brandglasramen die de aartshertogen Albrecht en Isabella eertijds aan het klooster schonken, vallen uit elkaar. Binnen hebben de zusters hun voorraad aardappelen en wat tuingerief opgeborgen. Het is er vochtig. Het mooie plafond zal het ook niet lang meer houden. Zo brokkelt dit prachtige 14e eeuwse monument stukje bij stukje af.

Kartuizers

Even in dit verband een brok geschiedenis. In 1320 stond de Loonse graaf Gerard van Diest een stuk grond af om te Zelem een Kartuizersklooster te stichten. Acht jaar later namen de eerste kluizenaars

Klooster St.-Jansberg: niet zo rijk...

er hun intrek. In de 15e eeuw verbleven er 24 monniken die aan de kost kwamen door landbouw, het schrijven van boeken en de jacht op de omliggende gronden.

Er wordt zelfs verondersteld dat het middeleeuwse « Elckerlyck » te Zelem door een zekere Pieter Dorland van Diest (Petrus Dorlandus) zou zijn geschreven. Na de Franse revolutie kwam het klooster onder de hamer en werd het tot kasteel verbouwd.

Een zekere Fischbachedi verbleef er 40 jaar lang: St.-Jansberg werd toen een centrum van kunst en cultuur, waar schilders als Wiers en Guffens en komponisten als Goudron en Rossini een tijd verbleven hebben. In 1920 werd er een vakschool in ondergebracht, die echter niet lang het hoofd boven water kon houden. Pas in 1928 kreeg het gebouw opnieuw een religieuze bestemming, toen de moniale dominikanessen er hun intrek namen.

Koper

~~En nu? Definitief verkopen? Er~~
een museum van maken? Onlangs
verscheen in ons Beknopt Verslag
een tekening van onze medewerker
Steven, met de vermelding dat het
klooster te koop was. De volgende
dag reeds meldde zich een kandi-
daat-koper aan te Zelem. De man,
vader van 10 kinderen, vond zijn
behuizing te eng en naar de pente-
kening van Steven te oordelen
meende hij dat die Kartuizerij pre-
cies dat was wat hij zocht.

Toen de man voor de vier reus-
achtige vleugels met talrijke gan-
gen, kamertjes, kelders, zolders en
zalen stond heeft hij toch maar niet
aangedrongen.

«Neen, het is niet meer te doen»,
aldus de priorin. «Weet je dat wij
aan brandverzekering alleen 30.000
fr. per jaar betalen? Onze inkom-
sten halen wij uit een hostiebak-
kerij. Hoe zwaar het ons ook valt, er
zal wel niets anders overblijven
dan een koper te zoeken».